

Załącznik
do uchwały Nr VIII/41/07
Rady Powiatu w Mońkach
z dnia 27 czerwca 2007 r.

**POWIATOWY
PROGRAM
DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2007-2015**

***„REHABILITACJA SPOŁECZNA
I ZAWODOWA ORAZ
PRZESTRZEGANIE PRAW OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE MONIECKIM”***

Mońki, maj 2007 r.

SPIS TREŚCI:

Wstęp	str. 3
I. Wprowadzenie i definicje	str. 4-6
II. Uzasadnienie programu	str. 7
III. Analiza niepełnosprawności mieszkańców powiatu monieckiego	str. 8-9
IV. Cele operacyjne i zadania służące realizacji programu oraz przewidywane efekty	str. 10-18
1. Stworzenie równych szans osobom niepełnosprawnym w zakresie dostępu do edukacji, kultury i sportu	str. 10-12
2. Aktywizacja zawodowa, zatrudnienie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia	str. 13-14
3. Likwidacja barier transportowych, w komunikowaniu się oraz architektonicznych w obiektach infrastruktury miejskiej i miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawne ...	str. 15-16
4. Stworzenie środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym	str. 17-18
V. Instytucje i organizacje w Powiecie Monieckim działające na rzecz osób niepełnosprawnych	str. 19-23
Podsumowanie	str. 24

WSTĘP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polski mówi, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa i obowiązków; wszyscy mają prawo do równego ich traktowania i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Oznacza to, że również osoby niepełnosprawne mają te same fundamentalne prawa co wszyscy inni obywatele i nie mogą być prześladowane z powodu swojej dysfunkcji. W rzeczywistości jednak napotykają w życiu na zbyt wiele przeszkód, by mogły w pełni korzystać ze swoich konstytucyjnych praw. Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym przysługujących im praw wymaga stworzenia odpowiednich warunków korzystania z nich oraz mechanizmów wyrównywania szans. Bardzo istotną sprawą jest przeciwdziałanie ich dyskryminacji poprzez tworzenie społeczeństwa otwartego i dostępnego dla wszystkich.

Każdy człowiek ma inne możliwości, inne potrzeby i inne ograniczenia. Osoby dysfunkcyjne dodatkowo borykają się z barierami architektonicznymi, w komunikowaniu się i najtrudniejszymi do pokonania barierami społecznymi.

Wdrożona z dniem 1 stycznia 1999 roku reforma ustrojowa państwa wniosła szereg zmian w zasadach organizacji i działania władz publicznych. Nowe struktury samorządu terytorialnego, jakimi są powiaty przejęły szereg zadań o charakterze publicznym, a między innymi kompetencje służb działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym określa zakres działania i zadania powiatu. Jednym z głównych zadań władz samorządowych jest wspieranie osób niepełnosprawnych i usuwanie wszystkich barier, a w konsekwencji stworzenie warunków do pełnego indywidualnego rozwoju i zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia, gwarantujące pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym. Uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polski - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych obliguje powiaty do podjęcia działań umożliwiających osobom z dysfunkcjami pełne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa zakres kompetencji powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych. Jednym z zadań jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Oznacza to zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania oraz dobrej jakości życia i integracji społecznej. Głównym zadaniem rehabilitacji jest rozwijanie u osób z dysfunkcjami maksymalnych zdolności do wykonywania podstawowych codziennych czynności, przygotowanie do pracy zawodowej oraz stwarzanie korzystnych warunków w kontaktach ze środowiskiem społecznym.

I. WPROWADZENIE I DEFINICJE

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych „niepełnosprawność” określa jako długotrwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującej niezdolność do pracy. Niepełnosprawność najczęściej zastępuje termin - inwalidztwo, choć zakresy obu tych terminów nie zawsze są tożsame. Ujęcie niepełnosprawności, obok aspektów biologicznych i psychicznych, zawiera zazwyczaj aspekty związane z aktywnością życiową jednostki. Zgodnie z definicją zawartą w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych ”Niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę, oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi. Ustawodawstwo polskie osobę niepełnosprawną określa również jako człowieka, którego obniżona sprawność funkcjonalna, (fizyczna i/lub psychiczna) trwale lub okresowo uniemożliwia, ogranicza lub utrudnia życie codzienne, a także pełnienie ról właściwych dla płci i wieku zgodnie z przyjętymi normami.

Wyróżniamy cztery rodzaje niepełnosprawności:

- niepełnosprawność fizyczna- polega na niepełnosprawności ruchowej, która jest rezultatem przewlekłych chorób lub uszkodzeń narządu ruchu;
- niepełnosprawność psychiczna- polega na zaburzeniach świadomości, upośledzeniu umysłowym oraz chorobach psychicznych;
- niepełnosprawność sensoryczna- polega na uszkodzeniu narządów zmysłów (niewidomi, niedowidzący, niesłyszący oraz słabo słyszący);
- niepełnosprawność złożona inaczej nazywana sprzężoną- dotyczy osób z więcej niż jednym rodzajem niepełnosprawności.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych ustalone się trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny (osoba z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolna do pracy albo zdolna do pracy w warunkach pracy chronionej i wymagająca w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji),
- umiarkowany (osoba z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolna do pracy albo zdolna do pracy w warunkach pracy chronionej lub wymagająca czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych),
- lekki (osoba z naruszoną sprawnością organizmu, która powoduje obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu z osobą z pełną sprawnością fizyczną i psychiczną lub osoba, której ograniczenia w pełnieniu ról społecznych można kompensować wyposażając ją w odpowiednie przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne).

Oprócz wymienionych wyżej rodzajów dysfunkcji wyróżnia się dwa główne modele niepełnosprawności: medyczny oraz społeczny.

W modelu społecznym niepełnosprawność powstaje w skutek ograniczeń doświadczanych przez osoby nią dotknięte, takich jak indywidualne uprzedzenia, utrudniony dostęp do budownictwa użyteczności publicznej, niedostosowany system transportu, segregacja edukacyjna, rozwiązania na rynku pracy wyłączające z niego osoby niepełnosprawne. W tym przypadku niepełnosprawność jest uważana za pojęcie administracyjne. Dyskryminacja w tym modelu nie jest problemem osób niepełnosprawnych, lecz wynika z nastawienia i postaw społeczeństwa oraz środowiska.

Model medyczny nazywany też indywidualnym opiera się na założeniu, że problemy na jakie napotykają w swoim życiu osoby niepełnosprawne są konsekwencją ich choroby, urazu czy wady wrodzonej. Osoba niepełnosprawna jest traktowana jako jednostka, która przeżywa kłopoty emocjonalne związane ze swoją ułomnością czy chorobą. Niepełnosprawność w tym ujęciu traktowana jest jako przerażające i okrutne doświadczenie przydarzające się jednostce. W modelu tym istotną rolę odgrywają czynniki sprzyjające jak najlepszemu przystosowaniu osoby niepełnosprawnej do warunków, w jakich żyją inni ludzie.

W życiu codziennym spotykamy się z przejawami lekceważenia, a nawet dyskryminacji osób niepełnosprawnych. Społeczeństwo nasze jest mało tolerancyjne i nie potrafi, a nawet nie stara się, zrozumieć „inności” drugiego człowieka.

Zdarza się, że ludzie zdrowi w zetknięciu z osobą niepełnosprawną doznają szoku, czują się źle w jej obecności, a nawet są zażenowani. Nie potrafią traktować osoby defektywnej jak równego sobie partnera.

Często nawet sama rodzina w zetknięciu z niepełnosprawnością jednego z domowników przeżywa ogromny szok. Trudno jest się pogodzić z ułomnością kogoś bliskiego, a najgorzej z kalectwem własnego dziecka. Wszyscy członkowie rodziny, tak jak i całe nasze społeczeństwo muszą dokonać w sobie wielkich przemian. Jest to proces szczególnie trudny, ale najtrudniejszy jest w rodzinie wychowującej nieletnie dziecko. Często krewni poinformowani o niepełnosprawności kogoś bliskiego z rodziny lub ich dziecka przeżywają bardzo silne negatywne emocje. Czasami efektem tego jest poważne zakłócenie relacji między członkami rodziny.

W wielu przypadkach destabilizacji ulegają więzi i relacje między małżonkami oraz między rodzicami a niepełnosprawnym dzieckiem. Przeżycia rodziny, w której pojawia się problem niepełnosprawności można podzielić na 5 zasadniczych faz.

- ✓ Faza szoku następuje po otrzymaniu informacji o niepełnosprawności bliskiej osoby, a szczególnie gdy dotyczy to dziecka. Jest to okres szczególnie silnych negatywnych przeżyć.
- ✓ Stadium kryzysu emocjonalnego przeżywa rodzina kiedy nie może pogodzić się z myślą o niepełnosprawności ukochanej osoby.
- ✓ Etap bezradności występuje wówczas, kiedy rodzina postrzega swoją sytuację jako beznadziejną, jest zrozpaczona i bezradna.
- ✓ Okres pozornego przystosowania się do zaistniałej sytuacji przeżywa rodzina podejmując nieracjonalne próby przystosowania się do sytuacji w jakiej się znalazła. Stwarza sobie nierealny wizerunek niepełnosprawnego członka rodziny, który zaczyna dominować nad rzeczywistym obrazem. Stosując taki i inne mechanizmy obronne deformują rzeczywistość zgodnie z własnymi oczekiwaniami i pragnieniami.
- ✓ Fazę kreatywnego przystosowania się do sytuacji doświadcza rodzina

w momencie pogodzenia się z faktem niepełnosprawności bliskiej osoby. Następuje wówczas realne postrzeganie problemu i poszukiwanie sposobów pomocy. Po dokonaniu się osobistej przemiany domowników budzi się więź emocjonalna oraz pełna integracja z osobą niepełnosprawną.

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych ma na celu ułatwienie tym osobom uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia oraz awansu zawodowego przez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i systemu pośrednictwa pracy. Do osiągnięcia powyższego celu niezbędne jest:

- dokonanie oceny zdolności do pracy (przeprowadzanie badań lekarskich i psychologicznych oraz ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań),
- prowadzenie poradnictwa zawodowego,
- przygotowanie zawodowe uwzględniające perspektywy zatrudnienia,
- dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenia
- określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy.

Rehabilitacja społeczna natomiast powinna ułatwić osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim poprzez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- kształtowanie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- propagowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Podstawową formą aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych jest ich uczestnictwo w:

- warsztatach terapii zajęciowej,
- turnusach rehabilitacyjnych.

Statystycznie rodziny, w których co najmniej jedna osoba dotknięta jest niepełnosprawnością częściej narażone są na ubóstwo i niewydolność opiekuńczo-wychowawczą. Problem niepełnosprawności bliskiej osoby dotyka zazwyczaj całej rodziny we wszystkich sferach jej życia.

II. UZASADNIENIE PROGRAMU

Brak sprawnego i spójnego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym sprawia często, że osoby te stają się biorcami rent inwalidzkich lub beneficjentami pomocy społecznej. Marginalizacja i dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność obciąża ogromnymi kosztami państwo opiekuńcze. Aby znacznie ograniczyć koszty należy opracować taki plan, by wszystkie rozwiązania w ramach polityki na rzecz niepełnosprawnych były ściśle związane ze wszystkimi innymi działaniami władz samorządowych. Plan winien określać długofalowe cele. zapewniające osobom niepełnosprawnym takie same prawa jak innym obywatelom.

Powiatowy Program opiera się na działaniach zawartych w Standardowych Zasadach Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych. Standardowe Zasady przyjęte jednomyślnie w 1993 roku przez Zgromadzenie Generalne ONZ formułują wytyczne w zakresie polityki dotyczącej niepełnosprawności oraz propozycję konkretnych działań. ONZ-owskie Standardy składające się z 22 zasad nazywane są **Agendą 22**:

1. **Budzenie świadomości** na temat potrzeb, praw i mocnych stron osób niepełnosprawnych.
2. **Opieka medyczna** – skuteczna pomoc medyczna.
3. **Rehabilitacja** –zapewnienie usług rehabilitacyjnych.
4. **Służby i usługi wspierające** oraz pomoce techniczne dostosowane do indywidualnych potrzeb każdej jednostki.
5. **Dostępność** dot. środowiska fizycznego, dostęp do informacji i możliwość komunikowania się między ludźmi.
6. **Edukacja** – równe szanse edukacyjne na każdym etapie kształcenia.
7. **Zatrudnienie** – praca na takich samych zasadach jak wszyscy inni.
8. **Środki utrzymania i zabezpieczenie socjalne.**
9. **Życie rodzinne i integralność jednostki.**
10. **Kultura** – integracja i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych.
11. **Sport i rekreacja** – dostęp i uczestnictwo.
12. **Religia** – swobodne praktykowanie i pełna dostępność.
13. **Informacja i badania naukowe** – wiedza na temat niepełnosprawności.
14. **Kreowanie polityki i planowania** – uwzględnienie kwestii niepełnosprawności we wszystkich kontekstach.
15. **Tworzenie prawa**- stworzenie prawnych podstaw uczestnictwa i równości.
16. **Polityka ekonomiczna** – kwestie niepełnosprawności ujęte w budżecie.
17. **Koordynacja działań**- wykorzystanie środków i zasobów społecznych.
18. **Organizacje osób niepełnosprawnych.**
19. **Szkolenie personelu.**
20. **Monitoring krajowy i ocena projektów.**
21. **Współpraca techniczna i gospodarcza** – działania na rzecz poprawy życia.
22. **Współpraca międzynarodowa.**

Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest planem polityki władz lokalnych na rzecz osób niepełnosprawnych. Dzięki opracowaniu takiego projektu społeczeństwo będzie się stawało bardziej dostępne, a osoby niepełnosprawne uzyskają takie same prawa i obowiązki co osoby sprawne.

III. ANALIZA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI MIESZKAŃCÓW POWIATU MONIECKIEGO

Powiat Moniecki położony na pięknym Podlasiu liczy około 45 tysięcy mieszkańców. Zaskakująco wysoka jest liczba niepełnosprawnych mieszkańców naszego powiatu, która zgodnie z danymi statystycznymi, wynosi ogółem 5.472 osoby. Z całej zbiorowości osób niepełnosprawnych w powiecie wyróżniamy:

- 4.253 osoby niepełnosprawne prawnie, tj. posiadające odpowiednie, aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez organ do tego uprawniony,
- 1.219 osób niepełnosprawnych biologicznie, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności.

Statystycznie co dziesiąta osoba w Powiecie Monieckim posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W przedziale wiekowym przedstawia się następująco:

- 111 osób to dzieci w wieku 0 -15 lat z uprawnieniami do zasiłku pielęgnacyjnego, co stanowi około 4 % niepełnosprawnych,
- 4.142 osoby w wieku 16 lat i więcej stanowią 96 % liczby niepełnosprawnych.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mońkach na dzień 31 grudnia 2006 roku w tutejszym Urzędzie zarejestrowanych było 39 osób niepełnosprawnych bezrobotnych, z czego:

- 16 kobiet, co stanowi 41 % ogółu defektywnych osób bezrobotnych,
- 23 mężczyzn, tj. 59 % osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia.

Spośród wszystkich niepełnosprawnych bezrobotnych tylko 7 osób zarejestrowanych było jako poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu. W gronie tych osób znalazły się 2 kobiety dotknięte niepełnosprawnością.

Większość osób niepełnosprawnych mieszka na terenach wiejskich i prowadzi działalność rolniczą. Część niepełnosprawnych mieszkańców powiatu monieckiego jest aktywnych zawodowo. Szacuje się, że około 350 osób znalazło zatrudnienie w sektorze zarówno prywatnym jak i państwowym a 15 prowadzi działalność gospodarczą poza rolniczą.

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne działające na terenie powiatu, na przestrzeni lat 2004- 2006, wydały 72 orzeczeń o indywidualnym toku nauczania dzieci oraz 132 innych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Wśród tej ostatniej grupy orzekanych dzieci znalazło się 16 dzieci z zaburzeniami zachowania, 12 dzieci niepełnosprawnych fizycznie, 63 z lekkim upośledzeniem umysłowym, 20 z umiarkowanym upośledzeniem, 15 dzieci ze znacznym upośledzeniem oraz 6

z głębokim upośledzeniem umysłowym.

Zgodnie z danymi na dzień 30 czerwca 2006 roku na terenie powiatu monieckiego w różnego typu szkołach kształciło się 123 dzieci defektywnych, z czego:

- 103 niepełnosprawnych uczniów uczęszczało do szkół podstawowych,
- 6 osób zdobywało wiedzę w gimnazjach i szkołach ponad gimnazjalnych,
- 7 uczniów niepełnosprawnych uczyło się w Gimnazjum Specjalnym w Mońkach,
- 7 osób uczęszczało do Szkoły Specjalnej Przesposabiającej do Pracy w Mońkach.

W latach 2004 – 2006 skierowano 7 uczniów niepełnosprawnych do różnego rodzaju Specjalnych Ośrodków Szkolno- Wychowawczych. Uczniowie umieszczeni w specjalistycznych placówkach mają zapewnioną wzmożoną pomoc pedagogiczną dostosowaną do indywidualnych potrzeb psychicznych i fizycznych każdego z nich.

Problem niepełnosprawności dotyka nie tylko 4.253 osób niepełnosprawnych, lecz pośrednio jeszcze dodatkowo kilka tysięcy członków ich rodzin.

Mając na uwadze powyższe, zgodnie z zapisem art. 35a ust. 1 ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zachodzi potrzeba opracowania Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Celem powyższego programu jest maksymalna normalizacja życia osób defektywnych wynikająca z założenia, iż każdy człowiek niepełnosprawny powinien być tak przygotowany i usprawniony, aby jego życie nie różniło się od życia ludzi sprawnych. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA ORAZ PRZESTRZEGANIE PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE MONIECKIM” ma służyć przede wszystkim zapewnieniu pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnych, stworzeniu warunków pełnego indywidualnego rozwoju i zaspokajaniu potrzeb tychże osób we wszystkich sferach i na każdym etapie ich życia, gwarantując przy tym pełne ich uczestnictwo w życiu społecznym.

Program skierowany jest do całej zbiorowości osób niepełnosprawnych w powiecie niezależnie od rodzaju dysfunkcji i wieku. Program w sposób pośredni dotyczy również osób borykających się z problemem niepełnosprawności jednego z członków rodziny lub innej osoby defektywnej z bliskiego otoczenia.

IV. CELE OPERACYJNE I ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJĄ PROGRAMU ORAZ PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. STWORZENIE RÓWNYCH SZANS OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM W ZAKRESIE DOSTĘPU DO EDUKACJI, KULTURY I SPORTU

CELE OPERACYJNE:

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polski, Konwencją Praw Dziecka oraz ustawą Oświatową wszystkie dzieci i młodzież mają równe prawa w dostępie do wiedzy. Często młodociane osoby niepełnosprawne nie mogą skorzystać z tego fundamentalnego prawa ponieważ dzielą ich bariery architektoniczne, w komunikowaniu się z rówieśnikami i nauczycielami oraz te najtrudniejsze do pokonania – bariery społeczne.

Każda osoba, w tym również niepełnosprawna, ma prawo uczestniczyć życiu kulturalnym i sportowym jako widz i jako jego twórca. Bez względu na to, czy osoba sprawna inaczej jest piosenkarzem, malarzem, sportowcem lub/i widzem czy kibicem jesteśmy obowiązani zapewnić jej swobodne uczestnictwo w różnego rodzaju imprezach. W ogólnospołecznym życiu kulturalnym i sportowym Powiatu Monieckiego w małym procencie uczestniczą osoby niepełnosprawne. Wiąże się to z istniejącymi barierami architektonicznymi, w komunikowaniu się oraz mentalnymi tkwiącymi w samych osobach niepełnosprawnych, w ich najbliższym otoczeniu oraz osobach sprawnych.

Ogromne znaczenie w osiągnięciu pozytywnych rezultatów rehabilitacji i usprawnienia osób niepełnosprawnych ma poradnictwo socjalne i pedagogiczne oraz terapia psychologiczna. Powyższe działania, w przypadku dziecka niepełnosprawnego, powinny być skierowane na jego rodziców lub opiekunów. Właściwa postawa rodzicielska wobec defektywnego dziecka poza pozytywnymi rezultatami wczesnego leczenia, rehabilitacji psycho - edukacyjnej i ogólnego usprawnienia pozwala osiągnąć możliwie pełny rozwój i uczestnictwo dzieci w życiu społecznym.

Jednym z celów powiatowego programu na rzecz osób niepełnosprawnych jest umożliwienie osobom defektywnym zdobycia wykształcenia oraz zapewnienie pełnego dostępu do sportu, kultury, rekreacji i turystyki, do czego zmierza się podejmując następujące kroki:

- Włączenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w system edukacji poprzez:
 - likwidację barier architektonicznych (budowa podjazdów dla wózków inwalidzkich, przystosowanie łazienek i klas) - w efekcie zapewnienie dziecku swobodnego dostępu do szkoły,
 - tworzenie osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających korzystanie z masowych placówek edukacyjnych,

- przygotowanie nauczycieli do kształcenia dzieci niepełnosprawnych,
 - stopniowe ograniczanie kierowania dzieci z dysfunkcjami do szkół specjalnych poza miejscem zamieszkania,
 - wdrażanie zadań szkół specjalnych do szkolnictwa powszechnego poprzez organizowanie klas integracyjnych,
 - tworzenie klas specjalnych w szkołach powszechnych,
 - zagwarantowanie dzieciom niepełnosprawnym ciągłości kształcenia,
 - udzielanie pomocy w podnoszeniu poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych.
- Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z obiektów kulturalnych i sportowo- rekreacyjnych.
 - Rozwijanie aktywności sportowej i turystycznej wśród osób defektywnych.
 - Stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z imprez kulturalnych w mieście.
 - Rozwój kulturotwórczej aktywności osób sprawnych inaczej.
 - Czynne włączenie osób niepełnosprawnych w życie miasta i jego społeczności.

ZADANIA DO REALIZACJI:

- Podjęcie działań zmierzających do utworzenia klas integracyjnych we wszystkich podstawowych szkołach gminnych i gimnazjach.
- Przystosowanie budynków szkolnych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych, a tym samym wyrównanie ich szans w dostępie do edukacji.
- Wykonanie podjazdów dla wózków inwalidzkich w obiektach szkolnych, sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.
- Wspieranie różnego rodzaju imprez w ramach dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych i imprezach integracyjnych.
- Dostosowanie pracy Pływalni Powiatowej w Mońkach stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Organizowanie wystaw dorobku artystycznego osób niepełnosprawnych.
- Promowanie twórczości poetyckiej i literackiej sprawnych inaczej.
- Wspieranie poradnictwa specjalistycznego

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- Subwencja Oświatowa.
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- Starostwo Powiatowe w Mońkach.
- Samorządy gminne.
- Sponsorzy.

REALIZATORZY PROGRAMU:

- Starostwo Powiatowe w Mońkach.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach.
- Samorzady gminne.
- Nauczyciele i wychowawcy szkół.
- Specjaliści z poradni psychologiczno –pedagogicznych.

OCZEKIWANE EFEKTY:

- Przygotowanie młodzieży niepełnosprawnej do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.
- Dostęp dzieci i młodzieży defektywnej do programów nauczania umożliwiających im rozwój według własnych możliwości.
- Czynny udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym swojej miejscowości.
- Rozwijanie zdolności artystycznych i sportowych dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych.
- Usprawnienie osób niepełnosprawnych.
- Dowartościowanie oraz podniesienie samooceny osób z dysfunkcjami.
- Zwiększenie poczucia tolerancji i solidarności grupy rówieśników z młodzieżą niepełnosprawną.
- Możliwość wykazania się osób defektywnych w grupie i zaprezentowania swoich umiejętności i zdolności.
- Rozwijanie form aktywności sportowej i turystycznej środowisk ludzi niepełnosprawnych.

2. AKTYWIZACJA ZAWODOWA, ZATRUDNIENIE I PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM BEZROBOCIA

CELE OPERACYJNE:

Osoba niepełnosprawna tak jak każdy obywatel naszego kraju ma konstytucyjne prawo do pracy zarobkowej. Jak stwierdzono naukowo, najskuteczniejszym sposobem rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych jest praca, która integruje te osoby ze społeczeństwem oraz podnosi ich samoocenę i sprawia, że czują się potrzebni i dowartościowani. Mimo ciągle rosnącej świadomości społecznej często się jeszcze obserwuje utrudnione wejście na rynek pracy osób niepełnosprawnych, a w szczególności osób z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami psychicznymi. Najczęściej rynek pracy dla osób defektywnych kojarzy się z zakładami pracy chronionej lub zakładami aktywizacji zawodowej.

Działający na terenie Moniek warsztat terapii zajęciowej pozwala nabyć lub przywrócić osobom niepełnosprawnym umiejętności potrzebne do podjęcia pracy zarobkowej oraz podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności zawodowej. Mając na względzie ten fakt jak i sytuację osób defektywnych poszukujących pracy należy podjąć kroki zmierzające do ograniczenia bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych. Szczególnie w obecnej dobie panującego bezrobocia konieczne staje się podejmowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Ideą programu jest stworzenie osobom sprawnym inaczej możliwości uzyskania pracy poprzez:

- Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych dzięki:
 - szkoleniom i przekwalifikowaniom osób z dysfunkcjami,
 - podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych,
 - finansowaniu usług i instrumentów rynku pracy.
- Wspieranie pracodawców zatrudniających osoby sprawne inaczej.
- Zachęcanie pracodawców do tworzenia i przystosowania miejsc pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Opracowanie systemu lokalnego wspierania otwartego rynku pracy.

ZADANIA DO REALIZACJI:

- Prowadzenie ewidencji osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy.
- Poradnictwo zawodowe.
- Organizowanie szkoleń i przekwalifikowań zawodowych.
- Pomoc pracodawcom w przystosowaniu stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Finansowanie usług i instrumentów pracy, tj.:
 - szkoleń,
 - stażu,

- prac interwencyjnych,
- przygotowania zawodowego w miejscu pracy.
- Udzielanie pożyczek osobom defektywnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej.
- Dofinansowanie do odsetek od zaciągniętego kredytu bankowego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej.
- Finansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Mońkach.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- Państwowy Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach
- Pracodawcy.
- Starostwo Powiatowe w Mońkach.

REALIZATORZY PROGRAMU:

- Starostwo Powiatowe w Mońkach.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach.
- Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach.
- Zakłady pracy z terenu Powiatu Monieckiego.

OCZEKIWANE EFEKTY:

- Racjonalne wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
- Awans zawodowy pracowników niepełnosprawnych dzięki formom edukacyjnym i szkoleniowym oraz przekwalifikowaniu.
- Wzrost liczby zatrudnionych osób defektywnych.
- Zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.
- Zakładanie przez osoby niepełnosprawne własnej działalności gospodarczej.
- Osiąganie dochodów z pracy i zmniejszenie nakładów na opiekę społeczną.
- Podwyższenie samooceny i dowartościowanie osób niepełnosprawnych.
- Integracja ze środowiskiem.
- Poprawa poziomu życia rodziny osoby niepełnosprawnej.

3. LIKWIDACJA BARIER TRANSPORTOWYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ ORAZ ARCHITEKTONICZNYCH W OBIEKTACH INFRASTRUKTURY MIEJSKIEJ I MIEJSCU ZAMIESZKANIA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

CELE OPERACYJNE:

Jednym z ważniejszych wyzwań polityki społecznej w naszym kraju jest integracja osób niepełnosprawnych, czyli umożliwienie tym osobom swobodnego korzystania ze wszystkiego, co jest dostępne dla ogółu społeczeństwa. Bariery architektoniczne, w komunikowaniu się, techniczne i transportowe są jednym z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym zaspokajanie swoich potrzeb na równi z innymi. Założeniem Powiatowego Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest stworzenie w Powiecie Monieckim szans osobom niepełnosprawnym na aktywne i samodzielne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnych, poprzez:

- Podejmowanie działań zmierzających do przystosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez:
 - budowę podjazdów dla wózków inwalidzkich,
 - montaż uchwytów i poręczy,
 - przystosowanie łazienek i toalet,
 - montaż wind przyściennych i innych urządzeń do transportu pionowego.
- Zapewnienie możliwości swobodnego poruszania się na wózkach inwalidzkich, poprzez likwidację zróżnicowania poziomu chodników.
- Udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w ich miejscu zamieszkania.
- Pomoc w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego i środków technicznych.
- Umożliwienie osobom niepełnosprawnym parkowania samochodów w miejscach oznaczonych tylko dla nich.

ZADANIA DO REALIZACJI:

- Przestrzeganie, zgodnie z obowiązującym prawem budowlanym, przy zatwierdzaniu projektów budowlanych nowobudowanych lub modernizowanych budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych domów mieszkalnych, dostępności dla osób niepełnosprawnych.
- Planowe, systematyczne dostosowywanie chodników do potrzeb osób poruszających się na wózkach.
- Uwzględnienie w projektach budowy parkingów miejsc oznakowanych przeznaczonych wyłącznie dla samochodów osób z dysfunkcjami.
- Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- Usprawnienie funkcjonowania osób defektywnych w miejscach zamieszkania i w rodzinie, poprzez dofinansowanie zakupu sprzętu

- rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.
- Realizacja programów związanych z likwidacją barier architektonicznych w budynkach infrastruktury miejskiej.
 - Realizacja programów dotyczących likwidacji barier transportowych.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- Starostwo Powiatowe w Mońkach.
- Samorządy gminne.
- Wnioskodawcy.

REALIZATORZY PROGRAMU:

- Starostwo Powiatowe w Mońkach - Wydział Zarządu Dróg.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach.
- Urzędy gmin z terenu powiatu monieckiego.

OCZEKIWANE EFEKTY:

- Likwidacja barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- Zwiększenie ilości obiektów użyteczności publicznej przystosowanych do potrzeb ludzi z dysfunkcjami.
- Wzrost liczby mieszkań dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Zapewnienie warunków swobodnego poruszania się na wózkach inwalidzkich osobom defektywnym.
- Bezpieczne i bezproblemowe poruszanie się kierowców niepełnosprawnych i parkowanie pojazdów.
- Integracja ze społecznością lokalną i udział w jej życiu
- Poprawa poziomu życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.
- Usprawnienie funkcjonowania osób defektywnych w miejscu zamieszkania i w rodzinie.
- Swobodny dostęp osób niepełnosprawnych do budynków użyteczności publicznej (szpitale, sklepy, urzędy, restauracje, kluby, baseny i inne).

4. STWORZENIE ŚRODOWISKA PRZYJAZNEGO OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

CELE PROGRAMU:

Reforma administracyjna kraju oraz reorganizacja podmiotów zajmujących się dziedziną życia społecznego spowodowała konieczność podjęcia nowych, skoordynowanych i bardziej efektywnych działań samorządów powiatowych na rzecz osób defektywnych. Do skutecznej realizacji programu niezbędna jest współpraca władz powiatowych, gminnych, organizacji pozarządowych oraz wszystkich innych instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym praw człowieka wymaga, z jednej strony przeciwdziałania ich dyskryminacji, z drugiej zaś stworzenia mechanizmów wyrównywania szans. Spełnienie tych dwóch warunków sprawi, że osoby defektywne będą mogły w takim samym stopniu co ludzie zdrowi korzystać ze wszystkich praw. Nasze społeczeństwo należy wychowywać od najmłodszych lat w duchu tolerancji i zrozumienia potrzeb drugiego człowieka oraz szacunku dla jego odrębności, jego „inności”.

Osobom niepełnosprawnym, jako słabszym i potrzebującym wsparcia społeczność ludzi zdrowych może pomagać poprzez:

- Stworzenie systemu wspomaganie oraz wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia niepełnosprawności.
- Wyrównywanie szans osób defektywnych w życiu rodzinnym i społecznym.
- Organizowanie różnego rodzaju form wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- Stworzenie podstaw prawnych dla indywidualnego wspierania osób niepełnosprawnych w prowadzeniu aktywnego życia.
- Umożliwienie osobom niepełnosprawnym powszechnego i ciągłego dostępu do kompleksowej rehabilitacji.
- Tworzenie warunków pełnej dostępności do usług specjalistycznych i opiekuńczych.

ZADANIA DO REALIZACJI:

- Upowszechnienie znaczenia organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz wspieranie ich inicjatyw.
- Podejmowanie działań oraz popularyzowanie wiedzy o niepełnosprawności.
- Wspieranie inicjatyw tworzenia świetlic i klubów środowiskowych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
- Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich niezbędnych opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
- Propagowanie informacji na temat praw osób niepełnosprawnych oraz ich miejsca w społeczeństwie.
- Budowanie pozytywnego wizerunku ludzi dotkniętych ułomnością.
- Zintegrowanie społeczności lokalnych z osobami niepełnosprawnymi.

- Uświadomienie społeczeństwu ludzi zdrowych, że sprawni „inaczej” są ludźmi wartościowymi i potrzebnymi.
- Wsparcie w środowisku lokalnym osób niepełnosprawnych zamieszkujących samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną.
- Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom defektywnym i ich rodzinom obejmującej wsparcie finansowe, pomoc psychologów i terapeutów.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- PFRON.
- Starostwo Powiatowe w Mońkach.
- Samorządy gminne.
- Sponsorzy.

REALIZATORZY PROGRAMU:

- Starostwo Powiatowe w Mońkach.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach.
- Ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Monieckiego .
- Wszystkie organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

OCZEKIWANE EFEKTY:

- Wzrost zainteresowania społeczności lokalnych problemami osób niepełnosprawnych.
- Rozwój środowiskowych form wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- Zwiększenie poczucia tolerancji i solidarności z ludźmi dotkniętymi ułomnością.
- Usprawnienie osób niepełnosprawnych.
- Wzrost aktywności społecznej jednostek powiatowych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką niepełnosprawności.
- Stworzenie przyjaznego środowiska dla ludzi z dysfunkcjami poprzez poradnictwo specjalistyczne.
- Przełamanie obojętności i niechęci wobec osób niepełnosprawnych.
- Pełna integracja dzieci i młodzieży szkolnej z rówieśnikami niepełnosprawnymi.
- Przygotowanie osób niepełnosprawnych do samodzielnego życia.
- Wzrost samooceny osób niepełnosprawnych oraz ich dowartościowanie.

V. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE W POWIECIE MONIECKIM DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W MOŃKACH

Głównym realizatorem zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych jest PCPR w Mońkach. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest instytucją otwartą na wszelkie zgłaszane problemy i w miarę posiadanych kompetencji zajmuje się niesieniem pomocy wszystkim osobom potrzebującym wsparcia. Centrum żywo interesuje się i włącza się w każdą akcję mającą na celu niesienie pomocy i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób szczególnie na to narażonych, tj. osób niepełnosprawnych

Do podstawowych zadań, nałożonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, należy:

- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
- dofinansowanie:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
 - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
 - rehabilitacji dzieci i młodzieży,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, fundacjami i innymi instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych,
- udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej bądź rolniczej,
- dofinansowanie do kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej,
- przystosowanie miejsc pracy stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych na nich zatrudnianych,
- dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej,
- finansowanie usług i instrumentów rynku pracy, tj.:
 - szkoleń,
 - stażu,
 - prac interwencyjnych,
 - przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

POWIATOWY URZĄD PRACY W MOŃKACH

Zadania powiatu w części dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane są również przez Powiatowy Urząd Pracy i są to:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
- kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej,
- współpraca z organami rentowymi,
- doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne,
- współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej.

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE POWIATU MONIECKIEGO

Na terenie powiatu monieckiego działa 7 ośrodków pomocy społecznej, których głównym zadaniem jest niesienie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której sami nie są w stanie pokonać za pomocą własnych środków, możliwości i uprawnień. Znaczną część osób korzystających z pomocy społecznej stanowią osoby niepełnosprawne

Zadania realizowane na rzecz tej specyficznej społeczności to przede wszystkim:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych i celowych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby, pod których opieką znajdują się dzieci wymagające szczególnej troski,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- organizowanie i prowadzenie środowiskowych domów samopomocy,
- inne zadania mające na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W MOŃKACH I DOM POMOCY SPOŁECZNEJ „DOM KOMBATANTA” W MOCIESZACH

Łącznie oba domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu monieckiego dysponują 75 miejscami. Pensjonariuszami domów są osoby w wieku podeszłym, schorowane i często niepełnosprawne. Domy mają infrastrukturę

zewnątrzną i wewnętrzną dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych z ograniczoną sprawnością ruchową.

Wśród celów przyświecających DPS-om znajdują się między innymi:

- podnoszenie sprawności fizycznej poprzez terapię zajęciową,
- przeprowadzanie przez wykwalifikowanych pracowników zajęć rehabilitacyjnych,
- udział mieszkańców Domów w spotkaniach integracyjnych.

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA W MOŃKACH I W GONIĄDZU

Poradnie działające na terenie naszego powiatu zajmują się głównie udzielaniem pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom, w tym logopedycznej. Rodzicom i nauczycielom natomiast udzielają porad psychologiczno – pedagogicznych związanych z wychowaniem oraz kształceniem dzieci i młodzieży.

Jednym z ważniejszych zadań jest praca na rzecz dzieci niepełnosprawnych, która realizowana jest poprzez:

- wydawanie opinii w sprawie objęcia dziecka nauką w klasie terapeutycznej,
- udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki,
- prowadzenie zajęć dla dzieci z wadą wymowy i nadpobudliwością psychoruchową,
- wydawanie orzeczeń w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe.

WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ W MOŃKACH

Warsztat Terapii Zajęciowej w Mońkach prowadzi zajęcia dla 20 uczestników przez 5 dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) w godzinach od 8⁰⁰ do 15⁰⁰. Niepełnosprawna młodzież i osoby dorosłe objęci specjalistyczną opieką mają możliwość rozwijania własnych psychofizycznych sprawności w 5 pracowniach:

- artystycznej,
- technicznej,
- rehabilitacyjno- usprawniającej,
- czynności dnia codziennego,
- przygotowywania posiłków.

Warsztat realizuje zadania poprzez:

- ogólne usprawnienie (poprawa kondycji psychicznej i fizycznej),
- rozwijanie w uczestnikach umiejętności wykonywania czynności dnia codziennego oraz zaradności osobistej (różne formy terapii zajęciowej),
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym (rozwój umiejętności, planowania, komunikowania się, dokonywania wyborów i decydowania o swoich sprawach),
- rozwój innych umiejętności niezbędnych w możliwie samodzielnym,

- niezależnym i aktywnym życiu w środowisku lokalnym,
- rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
 - rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających podjęcie pracy zarobkowej lub szkolenia zawodowego,
 - rozwijanie umiejętności wykorzystania oraz organizowania sobie czasu wolnego od obowiązków,
 - zdobywanie umiejętności kształtowania prawidłowych nawyków i zachowań oraz odpowiedzialności za własne postępowanie,
 - dowartościowanie uczestników.

STOWARZYSZENIE RODZICÓW DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH „KŁOS,, W MOŃKACH

Głównym zadaniem Stowarzyszenia jest pomoc i wzajemne wspieranie się rodzin oraz wymiana doświadczeń z pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- współdziałanie z władzami samorządowymi, oświatowymi i innymi stowarzyszeniami oraz organizacjami,
- organizację akcji społecznych i zbiórek publicznych,
- wspieranie form opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi i ich rodzinami w zakresie:
 - wypoczynku letniego i zimowego,
 - zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych tych dzieci,
 - finansowania edukacji dzieci niepełnosprawnych,
 - występowanie w obronie interesów i praw osoby niepełnosprawnej i jego rodziny.

FUNDACJA NA RZECZ ROZWOJU POWIATU MONIECKIEGO

Wszechstronna działalność Fundacji na rzecz rozwoju i promocji Powiatu Monieckiego obejmuje swym zasięgiem również osoby niepełnosprawne, na rzecz których prowadzone są następujące działania:

- świadczenie bezpośredniej i pośredniej pomocy finansowej, rzeczowej, organizacyjnej, naukowej, oświatowej, wychowawczej, kulturalnej i merytorycznej osobom niepełnosprawnym,
- dążenie do likwidacji barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej (dofinansowanie prac projektowo- wykonawczych) oraz do likwidacji istniejących utrudnień komunikacyjnych (dofinansowania zakupu wózków inwalidzkich i innego sprzętu rehabilitacyjnego),
- popularyzacja osiągnięć i dokonań osób niepełnosprawnych w dziedzinie nauki, sztuki, sportu - organizowania lub dofinansowania organizacji wystaw artystycznych, okolicznościowych ekspozycji oraz różnego rodzaju imprez o charakterze sportowym,
- upowszechnienie wiedzy o przyczynach niepełnosprawności i prowadzenie działalności profilaktycznej w środowiskach młodzieży szkolnej oraz pracodawców - bezpłatne wydawnictwa i publikacje,

- dofinansowanie pobytu dzieci na koloniach, obozach, leczeniu w kraju i za granicą,
- pomoc w organizowaniu zajęć rehabilitacyjnych,
- wspieranie placówek opieki i rewalidacji dla osób niepełnosprawnych.

POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH OKRĘG PODLASKI KOŁO TERENOWE W MOŃKACH

Związek zrzesza osoby niewidome i słabowidzące w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, ochrony interesów zawodowych, ekonomicznych i społecznych. Szczególny nacisk kładzie na walkę z dyskryminacją i przeciwdziałaniu próbom prześladowania ludzi dotkniętych niepełnosprawnością.

Głównym celem Związku jest przede wszystkim:

- prowadzenie oraz współdziałanie w prowadzeniu rehabilitacji podstawowej, leczniczej, społecznej i zawodowej,
- organizowanie oraz współdziałanie w organizowaniu różnych form działalności kulturalnej i artystycznej, a także sportu, turystyki i rekreacji niewidomych,
- działanie na rzecz zatrudnienia niewidomych oraz pomoc w organizowaniu się zawodowych środowisk niewidomych,
- organizowanie różnych form kształcenia i szkolenia zawodowego,
- prowadzenie działalności informacyjnej na rzecz niewidomych z wykorzystaniem środków masowego przekazu i własnych publikacji,
- popularyzowanie zagadnień z zakresu profilaktyki i ochrony narządu wzroku,
- współpraca ze stowarzyszeniami, fundacjami i innymi organizacjami zrzeszającymi niewidomych lub działającymi na ich rzecz.

PODSUMOWANIE

Uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polski Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (z dnia 1 sierpnia 1997 roku) odnosi się w całości do osób niepełnosprawnych i potwierdza ich niezbywalne prawa do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Zakazuje także dyskryminacji i marginalizacji tychże osób. Karta obliguje władze samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie i przestrzeganie tych praw.

Samorząd powiatowy zobowiązany jest do pełnej realizacji zadań nałożonych na niego ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Przepisy tej ustawy określają zakres kompetencji poszczególnych służb podległych Starostwu działających na rzecz osób dotkniętych ułomnością. Powiat ma w ręku instrumenty do realizacji programu na rzecz osób niepełnosprawnych w postaci:

- edukacji publicznej,
- nadzoru budowlanego,
- tworzenia rynku pracy,
- nadzoru nad Powiatowym Urzędem Pracy w Mońkach,
- promocji i ochrony zdrowia,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Celem Powiatowego Programu jest stworzenie nowoczesnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin, który umożliwi prowadzenie na szeroką skalę działań edukacyjnych, rehabilitacyjnych i leczniczych. Budowanie systemu wsparcia osób z dysfunkcjami powinno odbywać się kompleksowo przy czynnym udziale władz powiatowych, gminnych oraz wszystkich innych istniejących na terenie Powiatu Monieckiego podmiotów zajmujących się tą problematyką.

Działania określone w powyższym programie są zadaniami ogólnospołecznymi i ważnym elementem polityki społecznej Powiatu Monieckiego. Realizacja wyżej sformułowanych zadań programowych odbywać się może poprzez pozyskiwanie środków budżetu państwa, środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z innych źródeł.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA ORAZ PRZESTRZEGANIE PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE MONIECKIM” nakreśla długofalowe cele, gwarantujące osobom niepełnosprawnym takie same prawa i obowiązki, jakie przysługują wszystkim mieszkańcom naszego powiatu, zapewniając im przy tym pełny udział we wszystkich sferach życia.